

PIE1.C05. Badania fizykalne

Nazwa kierunku studiów	PIELĘGNIARSTWO	Poziom kształcenia		Studia pierwszego stopnia		
		Forma studiów		Stacjonarne		
		Profil kształcenia		praktyczny		
		Rok akademicki		2023/2024		
Nazwa modułu	Badania fizykalne	Kod modułu	PIE1.C05	Punkty ECTS ogółem	2,0	
Jednostka realizująca moduł	Wydział Społeczno-Medyczny w Dąbrowie Górniczej					
Osoba odpowiedzialna za moduł (imię, nazwisko, e-mail, nr tel. służbowego)						
Status modułu / Blok modułowy		Obowiązkowy C. Nauki w zakresie podstaw opieki pielęgniarskiej				
Rok studiów	Semestr	Forma zajęć, liczba godzin i liczba punktów ECTS za poszczególne formy kształcenia				
		W	CW	BNA	ZP	PZ
		Kształcenie teoretyczne			Kształcenie praktyczne	
1	2	15	30	15	---	---
Forma zaliczenia		ZO	ZO	ZO	---	---
ECTS		2,0			---	---
Wymagania wstępne	Znajomość anatomii i fizjologii.					
Cele kształcenia	<p>Przygotowanie do pełnienia roli zawodowej w zakresie rozpoznawania potrzeb zdrowotnych pacjenta.</p> <p>Przedstawienie zasad badania fizykalnego wykonywanego przez pielęgniarkę w określonych zaburzeniach funkcjonowania organizmu człowieka – zasady, metody, techniki i kolejność prowadzenia badania fizykalnego, a także interpretacja uzyskanych wyników w celu postawienia diagnozy pielęgniarskiej.</p> <p>Wykształcenie umiejętności dokumentowania procesu pielęgnowania na etapie diagnozy pielęgniarskiej.</p>					
Realizowane kierunkowe efekty uczenia się						
Symbol kierunkowego efektu uczenia się	Opis kierunkowego efektu uczenia się					
W zakresie wiedzy student zna i rozumie:						
C.W32	pojęcie i zasady prowadzenia badania podmiotowego i jego dokumentowania					
C.W33	metody i techniki kompleksowego badania przedmiotowego					
C.W34	znaczenie wyników badania podmiotowego i przedmiotowego w formułowaniu oceny stanu zdrowia pacjenta dla potrzeb opieki pielęgniarskiej					
C.W35	sposoby przeprowadzania badania fizykalnego z wykorzystaniem systemów teleinformatycznych lub systemów łączności					
W zakresie umiejętności student potrafi:						
C.U43	przeprowadzać badanie podmiotowe pacjenta, analizować i interpretować jego wyniki					
C.U44	rozpoznawać i interpretować podstawowe odrębności w badaniu dziecka i osoby dorosłej, w					

	tym osoby w podeszłym wieku		
C.U45	wykorzystywać techniki badania fizykalnego do oceny fizjologicznych i patologicznych funkcji skóry, zmysłów, głowy, klatki piersiowej, gruczołów piersiowych, jamy brzusznej, narządów płciowych, układu sercowo-naczyniowego, układu oddechowego, obwodowego układu krążenia, układu mięśniowo-szkieletowego i układu nerwowego oraz dokumentować wyniki badania fizykalnego i wykorzystywać je do oceny stanu zdrowia pacjenta		
C.U46	przeprowadzać kompleksowe badanie podmiotowe i przedmiotowe pacjenta, dokumentować wyniki badania oraz dokonywać ich analizy dla potrzeb opieki pielęgniarskiej		
W zakresie kompetencji społecznych student jest gotów do:			
K.S7	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych		
TREŚCI PROGRAMOWE			
Symbol i nr zajęć	Tematyka zajęć	Realizowany efekt uczenia się	Liczba godzin
Forma zajęć: wykłady			
WYKŁADY			
W01	Pojęcie i zasady prowadzenia badania podmiotowego i jego dokumentowania	C.W32 C.W33 C.W34 C.W35	4
W02	Metody i techniki kompleksowego badania przedmiotowego		4
W03	Znaczenie wyników badania przedmiotowego i podmiotowego w formułowaniu oceny stanu zdrowia pacjenta dla potrzeb opieki pielęgniarskiej		4
W04	Sposoby prowadzenia badania fizykalnego z wykorzystaniem systemów teleinformatycznych lub systemów łączności		3
Razem wykłady			15
ĆWICZENIA			
C01	Wprowadzenie do problematyki badania fizykalnego.	C.U43 C.U44 C.U45 C.U46	1
C02	Badanie podmiotowe Zbieranie informacji o chorym dorosłym i dziecku. Źródła i metody pozyskiwania danych.		4
C03	Badanie przedmiotowe. Ocena stanu ogólnego – fizycznego i psychomotorycznego.		4
C04	Ocena stanu układu krążenia i oddychania		4
C05	Ocena stanu narządów jamy brzusznej i miednicy małej; układ pokarmowy, układ moczowy.		4
C06	Ocena stanu układu mięśniowo-szkieletowego.		2
C07	Ocena gruczołu piersiowego, narządów płciowych męskich i żeńskich		2
C08	Udział pielęgniarki w ocenie stanu narządów zmysłów. Podstawy badania neurologicznego.		5
C09	Udział pielęgniarki w ocenie stanu i objawów chorobowych ze strony skóry.		1
C10	Weryfikacja wyników badań i ich zastosowanie w procesie pielęgnowania.		1
C11	Odrębności badania fizykalnego w wieku dziecięcym, dorosłym i geriatrycznym		1
C12	Dokumentacja pielęgniarska.		1
Razem ćwiczenia			30
Program szczegółowy ćwiczeń			
C01	Wprowadzenie do problematyki badania fizykalnego.		
C02	Badanie podmiotowe. Zbieranie informacji o chorym dorosłym i dziecku. Źródła i metody pozyskiwania danych. Metody gromadzenia informacji o pacjencie dla potrzeb pielęgnowania.		

	<p>Wywiad człowieka dorosłego i dziecka. Obserwacja jako metoda gromadzenia danych. Zasady prowadzenia wywiadu. Techniki prowadzenia wywiadu.</p> <p>Rodzaje dokumentacji pacjenta przydatnej dla celów opieki pielęgniarskiej. Metody pomiaru używane przez pielęgniarkę celem oceny ogólnego stanu zdrowia pacjenta.</p> <p>Zasady prowadzenia pomiarów u pacjenta. Przeprowadzenie wywiadu z pacjentem.</p> <p>Zaawansowane aspekty rozmów: trudni pacjenci (pacjent milczący, pacjent dezorientujący, pacjent gadatliwy, pacjent płaczący, pacjent z upośledzonym słuchem, pacjent z upośledzonym wzrokiem). Przeprowadzenie obserwacji pacjenta i zinterpretowanie uzyskanych wyników dla potrzeb diagnozy pielęgniarskiej</p>
C03	<p>Badanie przedmiotowe. Ocena stanu ogólnego – fizycznego i psychomotorycznego. Przygotowanie do badania przedmiotowego. Dokładne badanie przedmiotowe. Wzrost i masa ciała. Metody obliczania wskaźnika masy ciała (BMI). Kolejność, zasady oraz procedury badania czaszki. Kolejność, zasady oraz procedury badania oka. Kolejność, zasady oraz procedury badania ucha. Kolejność, zasady oraz procedury badania nosa. Kolejność, zasady oraz rodzaje zmian patologicznych skóry. Przeprowadzenie badania fizykalnego czaszki. Przeprowadzenie badania fizykalnego oka. Przeprowadzenie badania fizykalnego ucha. Przeprowadzenie badania fizykalnego szyi.</p> <p>Standardowe i uniwersalne środki ostrożności przy badaniu przedmiotowym: standardowe środki ostrożności uwzględniające zakażenie metycylooopornym gronkowcem złocistym, uniwersalne środki ostrożności mające na celu zapobieganie przenoszeniu ludzkiego wirusa HIV i HBV</p>
C04	<p>Ocena stanu układu krążenia i oddychania.</p> <p>Podstawowe parametry życiowe: ciśnienie tętnicze, częstość rytmu serca, częstość oddechów i temperatury ciała.</p> <p>Ból: ostry i przewlekły ból.</p> <p>Badanie podmiotowe ogólne i szczegółowe, zasady jego prowadzenia i dokumentowania.</p> <p>Techniki badania fizykalnego i kompleksowego badania fizykalnego pacjenta dla potrzeb opieki pielęgniarskiej.</p> <p>Znaczenie wyników badania podmiotowego i przedmiotowego w formułowaniu oceny stanu zdrowia pacjenta dla potrzeb opieki pielęgniarskiej.</p> <p>Warunki do prawidłowej komunikacji pielęgniarka – pacjent oraz pielęgniarka – personel medyczny.</p> <p>Gromadzenie informacji metodą wywiadu, obserwacji, pomiarów bezpośrednich i pośrednich (skale), analizy dokumentacji (w tym analizy badań diagnostycznych), badania fizykalnego w celu rozpoznawania stanu zdrowia pacjenta i sformułowania diagnozy pielęgniarskiej.</p>
C05	<p>Ocena stanu narządów jamy brzusznej i miednicy małej; układ pokarmowy, układ moczowy.</p> <p>Zadania pielęgniarki w opiece nad pacjentem zdrowym, zagrożonym chorobą, chorym i o niepomyślnym rokowaniu.</p> <p>Badanie podmiotowe ogólne i szczegółowe, zasady jego prowadzenia i dokumentowania.</p> <p>Techniki badania fizykalnego i kompleksowego badania fizykalnego pacjenta dla potrzeb opieki pielęgniarskiej.</p> <p>Znaczenie wyników badania podmiotowego i przedmiotowego w formułowaniu oceny stanu zdrowia pacjenta dla potrzeb opieki pielęgniarskiej.</p> <p>Dokumentowanie wyników badania fizykalnego i ich wykorzystywanie w zakresie oceny stanu zdrowia pacjenta.</p> <p>Techniki badania fizykalnego do oceny fizjologicznych funkcji skóry, zmysłów, głowy, klatki piersiowej w tym układu sercowo-naczyniowego, układu oddechowego, gruczołów piersiowych, jamy brzusznej, narządów płciowych, obwodowego układu krążenia, układu mięśniowo – szkieletowego i układu nerwowego.</p>
C06	<p>Ocena stanu układu mięśniowo-szkieletowego.</p> <p>Wywiad urazowy, w sprawach zapalnych, w wadach wrodzonych i zaburzeniach rozwojowych, w zmianach nowotworowych.</p> <p>Oglądanie, badanie dotykiem.</p> <p>Ocena postawy stojącej.</p> <p>Pomiary długości kończyn.</p> <p>Badanie zakresu ruchów w stawach.</p> <p>Badanie sprawności mięśni.</p> <p>Ocena chodu patologicznego.</p>
C07	<p>Ocena gruczołu piersiowego, narządów płciowych męskich i żeńskich.</p> <p>Czynniki wpływające na rozwój chorób gruczołu piersiowego i narządów płciowych męskich i żeńskich.</p> <p>Badanie ginekologiczne.</p>

C08	Udział pielęgniarki w ocenie stanu narządów zmysłu. Podstawy badania neurologicznego. Specyfika badania neurologicznego. Badanie nerwów czaszkowych. Badanie neurologiczne kończyn górnych. Badanie neurologiczne kończyn dolnych. Badanie neurologiczne kręgosłupa. Badanie neurologiczne tułowia.		
C09	Udział pielęgniarki w ocenie stanu i objawów chorobowych ze strony skóry. Wywiad. Ocena skóry niezmiętej chorobowo. Ocena tkanki podskórnej. Ocena błon śluzowych. Ocena skóry zmienionej. Ocena włosów, paznokci i węzłów chłonnych.		
C10	Weryfikacja wyników badań i ich zastosowanie w procesie pielęgnowania.		
C11	Odrębności badania fizykalnego w wieku dziecięcym, dorosłym i geriatrycznym. Okresy w rozwoju psychomotorycznym. Cel badania i oceny rozwoju dziecka. Techniki badania fizykalnego dziecka. Odrębności badania fizykalnego osób w wieku podeszłym. Całościowa ocena Geriatryczna (COG).		
C12	Dokumentacja pielęgniarska. Analiza, interpretacja wyników dla potrzeb diagnozy pielęgniarskiej i jej dokumentowania.		
BNA			
BNA01	Samobadanie piersi. Projekt edukacyjny	C05_K_U03 C05_K_U05	7
BNA02	Samobadanie jader	C05_K_U03	7
BNA03	Ocena skóry pod kątem zmian nowotworowych	C05_K_U03	8
BNA04	Wywiad – interpretacja zgromadzonych informacji dla celów pielęgniarskiej oceny stanu pacjenta	C05_K_U04	8
	Razem BNA		15
Korelacja poszczególnych rodzajów zajęć			
Semestr	W	CW	BNA
2	W01	C01	---
	W02	C02	---
	W03	C03	---
	W04	C04	---
		C05	---
		C06	---
		C07	BNA01
		C08	BNA02
		C09	BNA03
		C10	---
		C11	---
		C12	BNA04
Macierz efektów uczenia się dla przedmiotu w odniesieniu do metod weryfikacji zamierzonych efektów uczenia się oraz formy realizacji zajęć			
Kod efektu uczenia się		Metody weryfikacji	
		W i BNA	CW
C.W32, C.W33, C.W34, C.W35		test	---
C.U43, C.U44, C.U45, C.U46		---	Pokaz umiejętności
K.S7		---	Obserwacja 360

Metody kształcenia, sposób realizacji oraz oceny			
Wykład oraz zajęcia bez udziału nauczyciela akademickiego (BNA)	<p>Wykład z prezentacją multimedialną i/lub wykład konwersatoryjny.</p> <p>Zaliczenie wykładów: test zaliczeniowy na ocenę (po 2 pytania testowe wielokrotnego wyboru do każdego z efektów w zakresie wiedzy; w przypadku efektów realizowanych na kilku wykładach liczba pytań testowych ulega zwiększeniu, proporcjonalnie do łącznego czasu trwania wykładów związanych z danym efektem).</p> <p>Każde pytanie jest oceniane w skali od 2,0 do 5,0. Ocena za dany efekt jest ustalana jako średnia arytmetyczna ocen uzyskanych za poszczególne pytania dotyczące tego testu, obliczona z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku.</p> <p>Warunkiem zaliczenia testu z wykładów jest uzyskanie oceny pozytywnej z odpowiedzi na pytania dotyczące każdego efektu w zakresie wiedzy. Uzyskanie co najmniej jednej oceny niedostatecznej za efekt jest równoznaczne z uzyskaniem oceny niedostatecznej za cały test zaliczeniowy. W szczególnym przypadku uzyskania przez studenta jednej lub dwóch ocen niedostatecznych za efekty kształcenia (gdy do uzyskania oceny pozytywnej za dany efekt studentowi zabrakło tylko kilku setnych punktu), wykładowca może zarządzić dopytanie studenta z treści kształcenia dotyczących tego (tych) efektu, odnotowując to na kwestionariuszu testu danego studenta (wraz z pytaniami dodatkowymi).</p> <p>Odpowiedzi opisowe oceniane są w skali od 2,0 do 5,0.</p>		
Ćwiczenia	<p>Ćwiczenia realizowane są w małych grupach, w Pracowni Umiejętności Pielęgniarskich. Wykorzystywane są różnego rodzaju fantomy (do osłuchiwania serca i płuc, do badania piersi, węzłów chłonnych, do badania dna oka, do badania ucha), filmy dydaktyczne, sprzęt do badań fizykalnych (słuchawki lekarskie, oftalmoskopy, otoskopy, młotki neurologiczne, widełki stroikowe, tablice Snellera, Ishihary). Niektóre badania studenci mogą ćwiczyć na sobie (np. osłuchiwanie serca i płuc, badanie ciśnienia tętniczego, określanie poziomu glikemii we krwi itp.).</p> <p>Wykorzystuje się ponadto opisy indywidualnych przypadków, arkusze danych z wywiadu pielęgniarskiego, karty badania przedmiotowego, wyniki badań dodatkowych, dokumentację pielęgniarską.</p>		
Obciążenie pracą studenta			
Godziny pracy studenta	Forma aktywności	Godziny szczegółowo	Łącznie godzin
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim	Udział w wykładach	15 godz.	15
	Udział w ćwiczeniach *	30 godz.	30
	Udział w zajęciach praktycznych *	---	---
	Udział w konsultacjach związanych z zajęciami *	Na każdą formę zajęć przyjęto po 2 godz. konsultacji	2 2 2
Samodzielna praca studenta	Praca własna w ramach zajęć BNA	15 godz.	15
	Przygotowanie do testu zaliczeniowego z wykładów	5 godz.	5
Łączny nakład pracy studenta			71
Literatura podstawowa	<ol style="list-style-type: none"> Kołodziej W, Eszyk J, Banaszak-Żak. Badania fizykalne : materiały dydaktyczne dla studentów licencjackich studiów pielęgniarskich: (skrypt). Dąbrowa Górnicza: Wyższa Szkoła Planowania Strategicznego 2009. Dyk D., Badanie fizykalne w pielęgniarstwie: podręcznik dla studiów medycznych. Warszawa: Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2016. Krajewska-Kułał E (red)., Badanie fizykalne w praktyce pielęgniarek i położnych. Lublin: Czelej 2008. Górajek-Jóźwik J., Wprowadzenie do diagnozy pielęgniarskiej, Warszawa: Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2018. Obuchowicz A. Badanie podmiotowe i przedmiotowe w pediatrii. Warszawa: Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2016. 		
Literatura uzupełniająca	<ol style="list-style-type: none"> Modl M., Klar A., Piotrowski W., Badania fizykalne w pielęgniarstwie i ratownictwie medycznym. Dąbrowa Górnicza: Wyższa Szkoła Planowania Strategicznego, 2011. Kózka M., Płaszewska-Żywko L., Diagnozy i interwencje pielęgniarskie: podręcznik dla studiów medycznych. Warszawa: Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 		

	2015. 3. Quinn G.R., Current Medical Diagnosis & Treatment Flashcards. McGraw Hill / Medical, 2016. 4. Suneja M., DeGowin's Diagnostic Examination Flashcards. McGraw Hill / Medical, 2020. 5. Bazy elektroniczne: ACCESS MEDICINE, CINHAL COMPLETE, EBSCO
Formy oceny – szczegóły	